

דבר העורך

לפנינו הגיליון העשרים של כתב העת "הייעוץ החינוכי". שוטטות מזדמנת בין שירים עבריים הניבה כמה שירים שעסקו בגיל עשרים כאשר המשותף להם הוא אבל על אובדן חייל שנשאר צעיר לנצח. כך, לדוגמה, בשירו של אהרון אשמן (1949): "בן עשרים, עשרים ושתיים, ואולי רק בן יוד-טית, הוא היה בהיר עיניים, הוא לצו לבו ציית". ובדומה, שירו של עלי מוהר (בלחנו ובשירתו המופלאה של יהודה פוליקר): "מה עושים עם חבר שכמותך, מה עושים עם מותך, עם זכרון היותך, עם חבר שכמותך שנשאר בן עשרים". בשירים אלה ובדומיהם, בן עשרים מסמל את הנעורים, האון והחינויות. בשונה, כאשר המשנה בפרקי אבות (ה, כא) מתארת את מחזור חי האדם, היא מציינת "בן עשרים לרדוף". לדעת מפרשים רבים משמעות 'לרדוף' היא להתחיל בחיי המעשה לאחר שלבי החינוך, החניכה וההתבגרות.

דומה כי גיליון עשרים מבטא את שני היעדים. מצד אחד את הבגרות (יש שיוסיפו 'המוקדמת'), את 'יישוב הדעת' ועמו את הנעורים, האנרגיה והתסיסה. תפילתי היא שהנעורים לא ייתמו והבגרות לא תתמצה...

גיליון שלפנינו ח"י מאמרים שאפשר לחלקם לשלוש קבוצות:

הקבוצה הראשונה קשורה לעולמם של סטודנטים לייעוץ חינוכי או לזהותם המקצועית של היועצים החינוכיים. לקבוצה זו אפשר לשייך את מאמרם של שרה רוזנאו ואיציק גילת הדן באירועי קושי ומשבר בעבודת יועצות חינוכיות ודרכי התמודדות עמם; את מאמרם של משה טטר ורונית כץ הבוחן כיצד מתעצבים דפוסי עבודה של יועצות חינוכיות עם הורים; את מאמרו של סאאיד בשארה המתאר דילמות חברתיות ומוסריות בעבודתם של יועצים חינוכיים בבתי הספר העל-יסודיים לתלמידים עם לקויות למידה; את מאמרם של רונן סלע ומירית סיני השופך אור על מסלול התפתחות הקריירה של גברים שבחרו בייעוץ חינוכי. בקבוצה זו נמצאים גם שני מאמרים הדנים ביועצים חינוכיים למגזר הערבי: את מחקרה של לודמילה קריבוש על השלכות למידה בשפת אם על תהליך החברות המקצועי של סטודנטים ערביים ואת מחקרן של מירית סיני ופרידה שחאדה העוסק בתפיסת היועצות את תפקידן בקידום החינוך המיני בחברה הערבית. שני מאמרים אחרים עוסקים בעולמם של סטודנטים לחינוך ולהוראה: מאמרן של נורית קפלן תורן, רונית שלזינגר ודרה מושר-איזנמן המאיר את סוגיית אמונות כלפי גוף האישה בעיני סטודנטים ערבים ויהודים לחינוך ולהוראה ומחקרה של אילת סימן טוב המתאר משאבי התמודדות עם קידום בריאות והפחתה במשקל של סטודנטים להוראה.

הקבוצה השנייה קשורה למושאי הייעוץ החינוכי – הורים, ילדים ומתבגרים הזקוקים לסיוע. לקבוצה זו אפשר לשייך את מחקרה של אילת סימן טוב על רווחה נפשית ואיכות חיי נישואין של הורים לילדים עם אוטיזם; את מחקרם של סלוא קויוקס חלבי, משה טטר ויאסמין אבו פול הדן בקשר שבין הערכה עצמית, סגנון התקשרות וסגנון התמודדות עם מצבי לחץ לנישואין מוקדמים של מתבגרות מוסלמיות-פלסטיניות; את מאמרה של

יפעת כרמל על ילדים החשופים לאלימות מצד אביהם כלפי אימם; את מחקרן של דנית יונה וסמדר בן אשר על עמדותיהם של מתבגרים לקויי שמיעה כלפי שילובם בחברה שומעת. בקבוצה זו נמצאים גם שני מאמרים העוסקים בהצקה מקוונת: מאמרה של דנה אייזנקוט על שיימינג בווטסאפ בקרב ילדים ובני נוער ומאמרו של מיכל דולב-כהן וצמרת ריקון על סקסטינג בקרב מתבגרים.

הקבוצה השלישית קשורה למשאבים העשויים לסייע ליועצים בעבודתם. לקבוצה זו אפשר לשייך את מאמרו של פלג דור-חיים המתאר התערבות בבית ספר בגישה הנרטיבית; את מאמרו של נירית ראוכברגר, שלמה קניאל ואביה גוטמן על מודל לשיפוט אירועים מורכבים מהמציאות; את מאמרו של אורה פלג ומירב ביטון-עידן המביא שאלון השלכתי לבדיקת המובחנות העצמית ואת מאמרו של איריס חזקיה ורחל גלי צינמון הבוחן את תרומתן של התנסויות בגיל ההתבגרות למסוגלות העצמית לשלב בין עבודה למשפחה.

צרוך תודות לפרופ' יחיאל פריש, נשיא מכללת שאנן, שהואיל לממן את הוצאות גיליון זה. תודות לצוות העורכות: ליפעת פישר העורכת הלשונית ולתמי יהושע העורכת הגרפית על העריכה המוקפדת.

אני פונה לראשי התכניות להכשרת יועצים באוניברסיטאות ובמכללות להירתם ולתת חסות פיננסית לגיליון העשרים ואחת.

ברכות לעמליה הדרי, יו"רית אגודת היועצים היוצאת, על מאמציה הבלתי נלאים להוצאת הגיליון ואני מברך את הניה פישמן היו"רית הנכנסת בברכת הצלחה. להתראות בגיליון העשרים ואחת.

שלכם

שרגא